

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lăpovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărdneana” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 12 August 1906.

Nr. 32.

Reformele de consolidare.

În articolul nostru precedent am arătat ce ar fi de făcut ca să putem asigura deplina mobilitate a depozitelor administrate de băncile noastre

Chestiunea depozitelor însă este cu mult mai importantă decât să ne poată preocupă numai din punct de vedere al mobilității capitalurilor în cari sunt plasate aceste depozite. Ea mai are și o latură de o înaltă considerație național-economică, cu care ne vom ocupa în cele următoare:

Am arătat deja la începutul articolilor ce scriem, că țânta ultimă a organizației și activității noastre reformatorice pe terenul afacerilor de bancă trebuie să ne fie *independența financiară*, despre care am zis, că numai atunci va fi deplină, când vom putea exista cât mai mult și cât mai sigur din propriile noastre puteri, când nu vom prea fi avizați la capital străin, ci când tot capitalul de lipsă pentru trebuințele noastre economice îl vom avea dela și pentru poporul nostru. Nimic nu poate fi mai rațional și mai firesc decât ca capitalurile românești să rămână în mijlocul poporului nostru, întrebându-se cât mai mult în producțiunea și circulațiunea acestuia.

Din aceste considerațiuni pornind, pentru cazul special al depozitelor, datorința noastră este — știind că depunerile sunt cel mai însemnat izvor de capital românesc — să căutăm să câștigăm cât mai mult *încrederea publicului mare* pentruca toate capitalurile disponibile să se concentreze la băncile noastre. Ori, realizarea reformelor și problemelor discutate mai înainte ar fi mijlocul cel mai excelent pentru câștigarea acestei încrederi, pe care poporul nostru și până acum — cu toate greșelile evidente ce ade-

seori le-am comis cu băncile noastre — ne-a acordat-o din ce în ce mai mult.

Ca un exemplu despre încrederea câștigată până acum putem spune, că până când în 1900 avem 34.953,430.01 cor. ca depozite, adică de 2.8-ori mai mult ca totalitatea fondurilor proprii ale băncilor noastre, pe atunci, patru ani în urmă, la 1904, depozitele făceau 53.519,890.27 cor., adică aproape de 3.45 ori mai mult decât fondurile proprii. E o creștere aceasta relativ foarte însemnată și măgulitoare pentru băncile române, creștere care dovedește pe deoparte că încrederea publicului în administrația noastră de bancă s'a mărit, pe de altă parte arată că din averea noastră națională — presupunând, natural, că deponenții sunt români — s'a mai dat la iveală o parte destul de considerabilă. Zicem anume că s'a dat la iveală pentrucă știm, că multe, foarte multe economii românești sunt încă și astăzi încredințate băncilor străine, ori ținute — în mod primitiv — în nefructificare.

Nu avem date pozitive — deși ar fi foarte instructive — din cari să putem ști cât fac capitalurile până astăzi neîncredințate băncilor noastre. Dar dacă aceste n'ar fi mai mari — zicem — decât numai ca capitalul străin, adică reescontul ce-l întrebuițăm, totuș dacă am isbuti să le atragem la noi, am face prin aceasta primul și cel mai însemnat pas către independența noastră financiară. Și-l vom face dacă — repetăm din nou — dându-ne sama de marea însemnatate a chestiunii acesteia nu vom mai întârziă nici un moment cu punerea în lucrare a reformelor menite să contribuie la consolidarea organismului nostru financiar și la câștigarea încrederii publicului mare.

*

Nu putem încheia considerațiunile noastre relativ la depozite fără să nu dăm ex-

presiune și unui moment caracteristic ce se obsearvă în timpul din urmă la acest ram de afaceri. E vorba adevărat de proporția, în care au crescut depozitele la băncile noastre în anii din urmă.

La finea anului 1899 am avut	K	32 212,828·20
" " " 1900 " " "		34 953,431·01
" " " 1901 " " "		37 725,212·68
" " " 1902 " " "		41.588,344·61
" " " 1903 " " "		47 215,654·96
" " " 1904 " " "		53.519,890·27

Deducem dară că pe când până la finea anului 1902 se obsearvă o creștere proporțională între $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ milioane, pe atunci în cești doi ani din urmă creșterea se dublică. Această împrejurare ne face să credem — ceea ce am susținut și când am vorbit de reescont — că este o urmare a stagnațiunii în viața economică din țară, provocată de serioasele crize politice prin care am trecut. Și se poate lesne întâmpla ca mai târziu, când se va pune bază unei păci mai durabile, când se va da un nou impuls în activitatea de producțiune, fiind trebuință de capital, o parte din depozite să se retragă. Va fi lucru prudent deci, ca oamenii nostri cei chemați să examineze foarte sever natura depunerilor ce le administrează și întrucât ar crede de lipsă să se pregătească cu suficiente rezerve și capitaluri de mobilitate faptică pentruca nu cumva vreo eventuală retragere mai însemnată de depozite să-i silească la vre-o incasare forțată a pretenziunilor institutelor lor.

Iată dar un motiv mai mult și încă foarte serios, care trebuie să ne determine a ne apuca fără întârziere de reformele necesare pentru stabilirea raportului firesc ce trebuie să existe între depozite și partea lor corespunzătoare din activele în cari sunt investite. Timpul e scurt — trebuie folosit. Ce putem face astăzi să nu lăsăm pe mâne.

IV.

În decursul reflexiunilor noastre relativ la reformele de consolidare am amintit în mai multe rânduri, că un alt defect îngrijitor în organizmul financiar al băncilor noastre este *imobilitatea portofoliului cambial și lipsa unui raport normal între acesta și ramii corespunzători de afaceri pasive.*

A dovedi aceasta nu este tocmai cu greu. Știm cu toții ceice ne îndeletnicim cu afacerile băncilor românești, că portofoliile noastre cambiale numai în teorie sunt mobile. De fapt însă aceste portofolii sunt imobile, deoarece, cum bine e cunoscut, numai

un număr de tot mic de cambii se regulează în numărare la scadențe, pe când în majoritatea lor mai totdeauna se replătesc în rate neînsemnate în decurs de 5—10 ani, ceea ce de altcum e de tot firesc. Suntem un popor par excelentiam agricol, lipsit aproape total de industrii și comerț, singurele profesii cari ar putea încetățeni un credit cambial în adevăratul înțeles al cuvântului. Natura creditului agricol — contrar celui cambial — caracterizându-se prin termene lungi de replătire, explică deci de ce la noi — cari avem de a face aproape exclusiv cu clientela țărănească — portofoliul cambial în cea mai mare parte a sa este imobil.

Aceasta fiind adevărata stare a lucrurilor, tocmai pentrucă răul e la rădăcină, avem datorința a ne ocupa cât mai mult de chestiunea mobilității portofoliului cambial și de a raportului normal între acesta și ramii corespunzători de afaceri pasive. Avem datorință — dacă voim să ne punem bază unei organizațiuni financiare temeinice — să căutăm să ne asigurăm mobilitatea afacerilor de discount, stabilind totodată și echilibrul necesar între aceste și acele afaceri pasive, pe cari trebuie să le contrabalanseze. Ori aceste afaceri pasive sunt — cum am arătat și în numărul trecut al revistei noastre — depozitele și reescontul.

În 1900 am avut:

K 34.953,431·01 depozite și
" 7 236 089·62 reescont

K 42.189,520·63 față de K 30.792,920·56 escont de cambii, adevărat 27% a depozitelor și reescontului n'au avut contra acoperire în portofoliul cambial. Tot asemenea raport se arată și la finea anului 1904 când față

K 53.519,890·27 depozite și
" 15.390,951·37 reescont

K 68.910,841·64 am avut un escont de K 49.566,154·81. adevărat 28% de depozite și reescont rămase fără acoperire în portofoliul cambial.

Din aceste date rezultă, că la noi nici măcar proforma — abstracție făcând acum de mobilitatea și imobilitatea capitalurilor — nu există echilibrul normal între portofoliul cambial și afacerile corespunzătoare pasive. Iar dacă pe lângă acest inconvenient mai adaogem și faptul, constatat mai sus, că acest portofoliu este imobil, vrând-nevrând va trebui să recunoaștem, că chestiunea este cât se poate de gravă și că o rezolvire multămitoare a ei ni-se impune în modul cel mai imperios.

Ce trebuie și ce se poate face în această direcție? — sunt întrebările la cari vom cercă să răspundem într'un articol următor.

I. I. L.

D-rul C. I. Istrati.

În al patruzecilea an de domnie a regelui Carol când poporul român, spre a prăznui această eră de slavă, a organizat cel mai frumos concurs al muncii naționale — s'a găsit un om care să ia asupra-și greaua sarcină de a duce la bun capăt ceea ce trebuia să fie o mândrie națională.

Acest om e D-rul C. I. Istrati.

D-rul Istrati este un renumit profesor de chimie, membru ordinar al Academiei Române, n. 1850 la Roman. Și-a terminat studiile gimnaziale la Iași și cele universitare la București, de unde are diploma de doctor în medicină. După câțva timp de practică medicală, s'a specializat în studiul chimiei, pentru care a lucrat în laboratoriile lui Wurtz și Friedel la Paris, și este dela 1887 prof. de chimia organică la universitatea din București. Imprejurările politice l-au adus ministru de lucrări publice în cabinetul conservator G. Gr. Cantacuzino dela Aprilie 1899. Dintre lucrările lui mai însemnate este „Tractat elementar de chimie“ prelucrat și în franceză (Paris 1899). Mai înainte publicase „O pagină din istoria contemporană a României“ (București 1880).

Dacă ar fi să facem loc și simbolismului în organizarea Expoziției Generale, am putea spune că, prin sentimentele sale patriotice și prin extraordinara-i putere de muncă, D-rul Istrati, mai bine ca ori cine altul, eră chemat să intruchipeze toate însușirile ce se puteau cere într'un deplină reușită a Expozițiunii.

Muncă fără preget, tenacitate, dor de neam și de țară, iată marile virtuți de cari a dat dovadă D-rul Istrati de când a luat asupra-și sarcina de a încunună cu o operă măreață domnia de patru decenii pline de de slavă a M. S. Regelui Carol. Și când se va face istoricul documentat al acestei opere, numele D-rului Istrati va străluci ca un far luminos pe o vreme de negură, iar bunii români ai timpurilor viitoare îi vor binecuvânta amintirea ca a unui soldat al neamului, viteaz și fără prihană, ce a știut să înfrunte toate greutățile, spre a putea pune în lumina cuvenită munca și năzuințele spre progres ale neamului român.

Ceeace a făcut el, găsește seamăn doar numai în basme. Înconjurat de un stat major de arhitecți și de o armată de lucrători, el a prefăcut în mai puțin de un an un loc mocirlos într'o pajiște înflorită, o câmpie pustie într'un oraș plin de viață, unde se ridică azi falnic mărețe palate în cari sunt concentrate munca și avuția unui neam întreg. Și vin popoare multe și nenumărate, de peste mări și țări, vin străinii cari nu totdeauna au avut gând curat pentru noi — vin de se închină cu smerenie în acest lăcaș al muncii românești, în templul energiei naționale, căreia puternicul indemn al D-rului Istrati a știut să-i dea toată desfășurarea și toată strălucirea, ce cade ca o rază de slavă asupra întregului nostru popor.

Geniul națiunii române, acel geni ocărit de dușmani și necunoscut chiar de ai săi, se manifestă cu putere pe toate cărările și potecile de pe câmpul Expozițiunii, și când, noaptea, luminile miilor de becuri vin să înlocuiască puternicul astru ceresc, muritorul nedumerit se crede într'un oraș de feerie, in-

tr'un ținut unde trăesc numai Feți-frumoși și Coșânzene.

Toate aceste se datoresc energiei unui singur om, care a avut o unică armă, un singur reazăm: increderea în vitalitatea poporului român.

Într'o vreme când atâția alții s'au indoit de de-stoinicia neamului român, când mulți îl defaimă numindu-l nevolnic, D-rul Istrati a știut că e de ajuns să facă apel la patriotismul acestui neam, pentruca, încordându-și puterile, să dea lumii o uimitoare pildă de muncă și de energie.

Și fapta fără seamăn a d-rului Istrati — Expoziția de pe Câmpul Filaretului — va rămâne neștearsă chiar atunci când se vor dărâma clădirile în care se adăpostesc pentru moment fructele muncii naționale, căci în vecii vecilor se va zice că în anul 1906 dela Mântuire și în al patruzecilea an de domnie a Regelui Carol, poporul român a știut să-și încordeze puterile într'un realizarea unei opere ce a umplut de mândrie pe români și a uimit pe străini.

Și deapauri se va aminti cu fală numele D-rului Istrati, căci dacă nu eră energia lui și dacă nu închină țării toată puterea sa de muncă, nimic din splendorile Filaretului n'ar fi văzut lumina soarelui, cineștie pentru câtă vreme încă.

Amintim că D-rul Istrati a condus și lucrările pentru *Expoziția aranjată de Asociația Română pentru înaintarea științei* or în anul 1903 pe cheil Dâmboviței, și tot Dsa a condus lucrările pentru *Expozițiunea aranjată în 1904 de Societatea agrară*.

(Rev. Farm. Dr. N. I. A.)

University Library Cluj

Reforma protestului cambial.

Sub titlul acesta organul oficial al „Asociațiunii regnicolare a institutelor de bani din Ungaria“ revista „Pénzintézeti Szemle“ publică din peana secretarului Asociațiunii Dr. Hantos Elemér un studiu mai lung asupra reformei mult dorite a protestului cambial, prezentând totodată și propuneri pozitive, pentru reforma proiectată.

În partea primă a studiului său autorul se ocupă cu „protestul cambial din timpul prezent“ arătând cerințele lui legale și citând diferite decizii principale ale Curiei reg. privitoare la protest.

În capitolul următor intitulat „Ștergerea protestului cambial“ se expun părerile acelor reformatori radicali, cari voiesc cu orice preț totala desființare a protestului, bazându-și aceasta pretenziune a lor pe argumente istorice, juridice și economice.

Capitolul III tractează despre „protestul privat“, în senzul căruia posesorul cambiei ar fi îndreptățit, a cere, ca neacceptarea ori neplata să o constate pe cambie sau copia ei însuși obligatul cambial. Consecința refuzării acestei confirmări ar fi, că posesorul cambial ar putea pretinde o proviziune de protest de $\frac{1}{8}\%$.

Al patrulea capitol în fine se ocupă cu „protestul cambial ridicat din partea poștei“, introdus în Belgia și care are foarte mulți partizani atât în cercurile juriștilor, cât și în al comercianților.

După acestea autorul trece la expunerea proiectelor sale, cari se pot resuma în următoarele:

Protestul să se facă pe cambie. Persoana îndreptățită conform legii cu ridicarea protestului să nu confirme faptul prezentării și răspunsul obligatului.

cambial într'un act separat, ci în forma cea mai scurtă pe înșuş cambială originală eventual pe alonge-ul ei.

În modul acesta se ridică protestul în Anglia, Scandinavia și Rusia.

Protestul ar trebui să conțină:

1. Numele persoanei, căreia i-s'a prezentat cambială.

2. Arătarea motivului pentru care și a măsurii în care s'a refuzat împlinirea obligamentului.

3. Eventuala intervenție.

4. Data ridicării protestului și semnătura organului, care a ridicat protestul.

Asupra protestelor ridicate să se poarte niște protocoale, în care protestele să se înscrie în ordine cronologică. Protocoalele acestea să conțină: numărul protestului, numele posesorului cambial, al emitentului al remitentului și al tuturor giranților, eventuala împlinire, data, scadența, valoarea și calitatea cambiei, în fine locul și ziua prezentării. Copia legalizată scoasă la cererea partidei din aceste protocoale supli-nește întru toate protestul original.

Cu dreptul de a ridică protestele ar trebui investiți, pe lângă notarii publici, încă și substituții acestora, în afară de timpul de substituie, precum și candidații aplicați în cancelariile notarilor publici. În orașe unde nu se află nici notar public și nici judecătorești cercuali ridicarea protestelor ar trebui încredințată și advocaților, ba chiar și notarilor cercuali.

Organele îndreptățite la ridicarea protestului să fie în drept ași încassă și cuită suma cambială.

Protestul să se poată ridică nu numai în timpul dela 9—12 oare a. m. și 2—5 p. m., ca până acum, ci oricând între oarele 9 a. m. și 6 p. m.

Competința protestului să fie, ca și la alte adevăruri liberate de notarii publici K 1.

În anumite cazuri protestul, ca un ce cu totul de prisos, ar trebui total suprimat d. ex. când cambială nu este a se prezenta debitorului cambial, fiindcă acesta are să împlinească plata la creditor; mai de parte în cazuri când prezentarea, precum deja dinainte se știe, și așa nu se poate face, sau nu duce la rezultat fiindcă obligatul cambial este mort ori în concurs.

♠

JURISDICȚIUNE.

Prescripțiunea cupoanelor. Pretenziunile bazate pe cupoane se prescriu în 6 ani.

(Tabla reg. din Dobrițin Nr. 1571/1906).

Scadența cambiei. Indicația „Von heute am 13 Iuli“ de pe cambie este a se privi ca scadență fixă.

(Curia reg. sub Nr. 1277/1906).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 10 August 1906.

În piața internă de bani cererile continuă a fi intențive și ținuta băncilor mari foarte rezervată, din care cauză prețul banilor arată o hotărâtă tendință spre urcare. În special sunt mari și durabile cererile piețelor ungare. Discontul privat s'a urcat la $3\frac{15}{16}\%$,

iar sume mai mari abia se pot obține. Cercurile financiare bine orientate se așteaptă la o urcare a etalonului oficial al Băncii Austro-Ungare pro ultimo August sau începutul lui Septembrie, când nu este eschisă posibilitatea etablării etalonului oficial de 5% .

În piețele străine cererea de bani este mai moderată, astfel în Berlin se oferă bani de zi în cantități mari cu $3\frac{1}{2}\%$ și chiar și mai ieftin. Discontul privat cotează $2\frac{3}{8}\%$, Londra cotează 3% , iar Paris-ul $2\frac{1}{2}\%$.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară 4% . Banca Națională a României 5% . Banca imperială Germană $4\frac{1}{2}\%$. Banca Angliei 3% și Banca Franciei 3% .

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Albina*“, institut de credit și de economii în Sibiu. Bilanțul semestral al primului nostru institut financiar, publicat între inserțiunile numărului nostru ultim, prezintă active totale de K 26.016,347 cu circa K 190,000 mai puține decât la 30 Iunie 1905 și un beneficiu net de K 130,889 aproape egal cu beneficiul semestralului I 1905. Pozițiile mai principale ale bilanțului semestral 1906 prezintă față de perioada corespunzătoare a anului precedent următoarele schimbări: Escont o reducere de circa K 671,000 la K 9.708.100. Imprumuturi hipotecare plus de circa K 417,000 (starea K 6.050,162). Credite personale reducere dela K 1.760,882 la K 1.590.009. Cred. camb. cu acoperire hipotecară creștere dela K 1.764,686 la K 1.879,211. Realitățile proprii s'au redus cu circa K 50,000 la K 531,860. Efectele proprii se cifrează cu K 2.539,195 față de K 2.492,536, deci sunt în creștere față de 1905 cu circa K 45,000. Dintre pasive au crescut Fondul special de rezervă cu circa K 12,000 la K 124,027, astfel că totalul Rezervelor se prezintă cu K 324,027, excluzive Fondul de garanție al scris. fonciare de K 500,000. O creștere extraordinară de de K 1.627,000 arată față de 1905 Depozitele spre fructificare, cari se cifrează cu K 15.009,076. Scrisuri fonciare se află în circulațiune K 5.697,000, față de K 5.634,500 în 1905. Aproape în aceiaș măsură în care au crescut Depozitele s'a redus Reescontul și anume cu circa K 1.161,000 la K 1.814,702.

Contul profit și pierdere al semestralului prim 1906 prezintă un venit brut de K 721,863 cu circa K 5,800 mai mare decât în 1905, anume Interese diverse K 700,412 (+ față de 1905 circa K 7,000). Chirii K 7,276 (în 1905 K 7,776) și Proviziuni K 17,174 (în 1905 K 14,699). Cheltuielile se prezintă cu K 580,974 anume Interese diverse K 455,416 (în 1905 K 447,076). Spese K 88,746 față de K 90,667 în 1905 și Contribuțiuni K 46,811 (în 1905 K 47,262).

*

„*Agricola*“, însoțire economică de magazin și anticipație în Hunedoara și-a încheiat al IV-lea an de gestiune la 30 Iunie a. c. cu active totale de K 192,990 față de K 181,956 în 1905 și cu un profit net de K 5470 cu circa K 300 mai mare decât în anul precedent. Pozițiile principale ale bilanțului sunt: Buate în magazine și în angajamente (Schlussuri) K 11,805 (în 1905 K 15,490); Avansuri pe vite și Lombard K 15,412 — (în 1905 K 13,341). Cambii în portofoliu K 122,980 — (în 1905 K 104,659) și Magazine și edificii proprii K 23,997. Capitalul societar vărsat este de K 36,260. Rezervele K 5000 (+ față de 1905 K 1687) și Depozitele spre fructificare K 71,959. Ve-

nitul brut al anului de gestiune 1905/6 a fost K 21,060 (față de K 18.780 in 1904/5).

ÎNVAȚĂMANT.

Scoala de repetițiune economică în Săliște.

I. Obiectele propuse: 1. In *cursul I.*, a) *Economia*, iarna, teoretică, 1 oră pe săptămână, in celelalte anotimpuri practică, in grădina de legumi a școalei, și in grădina de legumi și pomi a comunei, Vinerea după amiază. b) *Lectura*, pe baza căreia s'a predat religiunea, limba română. istoria și geografia și igiena. 1 oră pe săptămână; c) *Comput și geometrie*, 1 oră pe săptămână; d) *Limba maghiară*, 2 oare pe săptămână; e) *Lucru de mână* împreună cu clasele V și VI, 2 oare pe săptămână.

2. In *cursul II, III.* a) *Lectura*, pe baza căreia s'a predat: limba română. istoria și geografia, științele naturale, igiena, 1 oră pe săptămână. b) *Comput și geometrie*, 1 oră pe săptămână; c) *Limba maghiară*, 2 oare pe săptămână; d) *Lucru de mână*, împreună cu clasa III și IV, 2 oare pe săptămână; e) *Economia*, iarna, teoretică. 1 oră pe săptămână, in celelalte anotimpuri practică in grădina de legumi a școalei și in grădina de pomi și legumi a comunei, Mercurea după amiază; f) religiunea 1 oră pe săptămână; Prelegerile s'au ținut Mercurea și Vinerea dela oarele 2—5 p. m.

II. Numărul elevilor și elevelor a fost: In cursul I, eleve 33, elevi 10; In cursul II, eleve 26; In cursul III, eleve 8.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

In *Ungaria*. Conform raportului ministrului ung. de agricultură dela 1 August a. c. situația sămănăturilor și a împrejurărilor agricole in esență se prezintă astfel:

In jumătatea a doua a lunii lui Iulie timpul a fost mai mult uscat și călduros, parțial au fost furtuni locale împreunate cu bogate precipitațiuni, cari au cauzat pagube mai cu samă bucatelor secerate și așezate in clăi pe câmp. Ploile au fost favorabile plantelor de săpat, viilor și plantelor de nutreț. In regiunile lipsite de ploaie sau unde a ploaie mai puțin, dezvoltarea plantelor a fost împiedecată de năduf. Lipsa ploii este mai simțită in bazenul Tisei, Crișurilor și al Murășului, mai departe in părțile dintre Dunăre și Tisa, mai ales in comitatul Baci-Bodrog și in general in o parte mare a Banatului. In numeroase părți ale regiunii dincolo de Dunăre, anume in regiunea Balatonului, mai departe in comitatele Comarom, Veszprim, Alba, Somogy, Baranya și Tolna deasemenea se plâng oamenii de lipsa de ploaie și de anevoioasa dezvoltare a plantelor de săpat cauzată de această lipsă.

Grindină a căzut numai sporadic.

In multe regiuni ale țării s'a făcut deja treeratul de probă și s'a constatat că rugina etc. a cauzat puțină pagubă.

Dintre cereale a suferit calitativ mai puțin ovăsul și săcara, mai mult însă orzul. Pagubele cauzate grâului se arată mai mult la grâul căzut.

Seceratul, căratul și treeratul sunt in curgere și rezultatul corespunde așteptărilor. Anul acesta, încât se referă la recolta cerealelor, se poate număra între anii buni mijlocii. Pentru plantele de săpat, pentru vii și plantele de nutreț ploaia ar fi foarte de dorit. Dacă aceasta va sosi la timp se poate aștepta și dela plantele tomnatice o recoltă satisfăcătoare. Viile promet recoltă mijlocie. Prospecele recoltei poamelor parțial sunt foarte bune, cu toată în multe locuri poamele au căzut, mai ales din cauza vermililor.

Prospecele recoltei cerealelor au fost evaluate la 1 August astfel:

	Ter. cultiv. in jug. cat.	Măji metr. per jug. cat.	Recolta in măji metr. in 1906	Recolta in măji metr. in 1905
Grâu	6 031,546	7 66	47.708 800	42.867,832
Săcară	1.979 351	6.78	13.249,300	13.739,126
Orz	1.817,128	7.35	13.898,200	13 597,440
Ovăș	1.787,809	6.72	12.204,200	11.322,978

Rapita a dat in acest an o recoltă slabă mijlocie.

Cucuruzul se desvoaltă satisfăcător. Urmând ploii la timp recolta cucuruzului in general are să fie bună, in unele locuri foarte bună.

Cartofii deasemenea vor da in general recoltă bună, in unele regiuni foarte bună.

Plantele de grădină se desvoaltă in general bine și promet recoltă bună. Ploaia in multe locuri ar fi de dorit.

Fasolea și celelalte păstăioase se desvoaltă bine; asemenea și *curechiul*.

Meiul și hrișca. Meiul a rămas slab in unele locuri. In general însă va da o recoltă bună. Sămăntăturile târzii așteaptă ploaie, intre acestea și hrișca.

Hemeiul in general stă bine și promite recoltă satisfăcătoare.

Tutunul. Plantațiunile timpurii sunt bine dezvoltate, cele târzii încă stau bine, dar au trebuință de ploaie.

Cânepa și inul. Recolta cănepei este satisfăcătoare. Inul se desvoaltă bine.

Napii de zăhar și de nutreț. Dezvoltarea lor este satisfăcătoare și chiar foarte bună unde a plouat in timpul din urmă. In regiunile din mijlocul și sudul țării dezvoltarea a rămas îndărăt din cauza secetei. Dacă nu va plouă incurând, recolta se va reduce foarte mult in aceste regiuni.

Plantele de nutreț. Cositura a doua de *trifoi* și a treia de *luternă* au dat recoltă mare, cu excepția regiunilor bătuite de secetă. *Măzăricea cu ovăș* a dat rezultate bune. *Mohorul* stă bine.

Otăvile promet recoltă bună unde au fost ploii; in alte locuri însă se constată un rezultat mai slab decât cel așteptat.

Pășunile numai in parte sunt satisfăcătoare.

Pomi. Prospecele recoltei au scăzut din cauza secetei și a insectelor, mai ales la mere. Și perele, prunele și nucile promet o recoltă mai puțin bună.

Viile sufer din cauza secetei. Formarea strugurilor abia este satisfăcătoare. In multe locuri s'a ivit peronospora.

In *România*. După evaluările făcute recolta grâului, orzului și ovăsului pentru export se ridică la peste 40 milioane hectolitri.

Recolta americană este evaluată in 1 August crt. astfel: grâu 775.000,000 bushel, cucuruz 2,700.000,000, ovăș 887.000,000.

s.

CRONICA.

Școala comercială superioară română din Brașov. La unica noastră școală comercială s'au înscris în anul școlar 1905/6 cu totul 106 elevi, au părăsit școala în cursul anului 5 elevi, au rămas deci la finele anului 101 elevi. După confesiune elevii au fost: 88 gr. or., 11 gr. cat., 1 ev.-lut. și 1 izraelit; după limba maternă 99 Români, 1 German și 1 altele. După ocupațiunea părinților cei 101 elevi rămași la finea anului au fost: 34 fii de inteligenți, 4 fii de comercianți independenți, 1 fiu de funcționar comercial, 6 fii de industriași independenți, 37 fii de agronomi, 1 fiu de privatist și 18 fii de părinți cu alte ocupațiuni. Dintre cei 106 elevi înscriși la începutul anului, cei mai mulți au fost din Brașov-oraș, anume 26 și 6 din comitat, total deci din comitatul Brașovului 32. Un contingent mare a dat comitatul Caraș-Severin, anume 17; apoi urmează comitatul Făgăraș cu 9 elevi; comitatul Sibiului cu 7 elevi; comitatul Alba-inf. cu 6 elevi; Turda-Arieș cu 5 elevi; Trei-Scaune și Hunedoara cu câte 4 elevi; Târnava-mare și Bistrița-Năsăud cu câte 3 elevi; Torontal cu 2 elevi și comitatele Timiș, Arad, Murăș-Turda, Bihor, Odorheiu, Cenad și Ciuc cu câte 1 elev. Numărul elevilor din România a fost 7. După clasificățiune au fost 12 elevi cu „foarte bine“, 23 cu „bine“, 38 cu „suficient“, 9 cu „nesuficient“ din un studiu, 13 cu „nesuficient“ din 2 obiecte și 8 cu „nesuficient“ din mai multe obiecte. La examenul de maturitate au fost 29 candidați; la lucrările scripturistice au reușit 27 candidați și au fost respinși pe un an 2 candidați. La examenul oral de maturitate s'au supus 25 candidați și au fost declarați maturi cu „bine“ 1 candidat; „maturi“ 9 candidați; repetează din câte 1 obiect în Septembrie 8 candidați; din câte 2 obiecte 5 candidați și respinși pe un an au fost 2 candidați. Personalul didactic al școlii comerciale sup. din Brașov s'a compus în anul școlar 1905/6 din 1 director, 10 profesori și 1 catechet.

Numărul școlilor comerciale superioare în Ungaria. De prezent există în Ungaria cu totul 37 școli comerciale superioare, anume: 18 de stat, 8 comunale, 6 ale corporațiilor, 3 particulare și 2 confesionale (cea gr.-or. română din Brașov înființată la 1869 și cea izraelită din Nagykanizsa înființată în 1891). Cea mai veche școală com. sup. din Ungaria este Școala com. sup. a Academiei comerciale din Budapesta înființată la 1857, după care vine imediat școala noastră comercială din Brașov (fondată la 1869). Capitala are 6 școli com. sup. și Brașovul două, una confesională românească și una de stat.

Bancnote à K 20 falze. În timpul din urmă au început a circula iarăș bancnote falze à K 20 a căror semne distinctive mai principale sunt: culoarea roșie a figurai este brunie, iar culoarea tiparului dela suprafață este în loc de verde sură. Părțile mai întunecate ale inscripției, vulturului, numerilor 20 de pe marginea bancnotelor, cari pe bancnotele veritabile sunt intenziv colorate, pe falzificate nu sunt bine scoase la iveală. Fondul capului Austriei este zugrăvit cu penelul. Liniile desenului sunt mai late decât la bancnotele veritabile, diferința dintre liniile mai fine și mai tari se văd numai puțin, la capete și figurile de copii lipsesc trecerile cele fine; asemenea lipsesc cu totul desenurile în unele părți ale bancnotei. Impresia generală a falzi-

ficatului este prin urmare dură și monotonă. Nrii de serie și ordinari sunt de culoare neagră.

Bilanțul semestral al Băncii Naționale a României. Bilanțul general al Băncii Naționale a României încheiat la 30 Iunie 1906 prezintă active totale de Lei 460.334,320 și la un venit brut de Lei 2.704,099 un beneficiu net de Lei 1.646,498. Pozițiile principale ale activelor sunt: Cassa: Monetă metalică; aur Lei 72.670,695, argint Lei 1.966,464 și Trate aur Lei 30.464.240, Bilete de bancă Lei 27.677,280, Portofoliu Lei 53.271,734. Imprumut pe efecte publice Lei 21.257,533 și Depozite libere Lei 107.224,681. La pasive sunt ca poziții principale: Capital Lei 12.000,000. Fond de rezervă Lei 21.373,442. Bilete de bancă emise Lei 245.758,588.

Cotare de efecte noue la bursa din Viena. Cu efecte dela 21 Iulie a. c. sunt cotate la bursa din Viena și obligațiunile de bancă 4% ale „Băncii centrale a Casselor de păstrare boheme („Ústřední banka českých sporitelů“) din Praga cu filiale în Brünn și Viena, cu care întrețin și număroase bănci de ale noastre legături de afaceri.

În buletinul de curs obligațiunile din chestiune sunt înșirate în coloana E. sub litera H.

Quota. Majestatea Sa a fixat proporția de participare a celor două părți ale monarhiei la cheltuielile comune cu 33³/₄₉% pentru Ungaria și 66⁶/₄₉% pentru Austria, atât pentru timpul dela 1 Iulie 1905 până la 30 Iunie 1906, cât și pentru timpul dela 1 Iulie 1906 până la 30 Iunie 1907.

Expoziția V economică ardeleană. Comitetul aranjator al acestei expoziții aduce la cunoștință, că a prolongat terminul pentru anunțarea celor ce vor să expună până la 20 August n. a. c.

Expoziția animalelor de prăsilă se va compune din: 1. Cai de prăsilă. 2. Vite de prăsilă. 3. Bivoli. 4. Oi. 5. Porci. 6. Galițe. Se vor distribui premii în sumă de K 11,000, cum și diplome de recunoștință.

În **Expoziția de mașini, de materiale și produse** se vor expune: pluguri, alte mașini și rechisite pentru cultura pământului, mașini de secerat, de treerat, de curățirea bucatelor, pentru curățirea seminței de trifoi, mașini de sămănat, motoară, rechizite pentru lăptărit, pentru pomărit, pentru prelucrarea nutretului, mori, rechizite pentru vierit și vinărit, pentru cultura galițelor, a albinelor și vermilor de mătăsă, rechizite de vânat, de pescuit, produse economice, rechizite pentru veterinărit, chimice, pentru economia casnică, pentru pompieri, trăsuri, aparate de iluminat, articole din industria de casă și nouă invențiuni. Pentru fiecare grupă se vor distribui medalii de aur, de argint și de bronz cum și diplome.

Viitorul producției de fier și oțel. De curând s'a ținut în London un congres al celei mai mari reuniuni metalurgice „Iron and Steel Institute“, la care au participat 140 membri ai institutului american de ingineri de mine, apoi delegați din Germania, Belgia, Austro-Ungaria, Svedia, Canada, Mexico, Iaponia și Seelanda-nouă. Dintre prelegerile ținute la acest congres, cel mai remarcabil a fost al metalurgului Hatfield. Acest vorbitor a spus, că în timp nu tocmai depărtat fierul va fi tot așa de scump ca arama. În anul 1950 se vor produce cel puțin 100 milioane tone

„CIACOVANA“, inst. de credit și econ în Ciacova.

ANULARE.

Deoarece proprietarii acțiilor mai jos circumscrise nesolvite — n'au reagat nici la provocarea făcută prin foaia oficioasă a institutului, nici la provocarea efectuită pe cale poștală la adresa respectivilor proprietari, — după terminarea provocării prin organul de publicitate oficios al institutului „Ciacovana“, pe baza §§-lor 169 și 170 din legea comercială, precum și în puterea dispozițiilor statutare cuprinse în §-ul 8 al. 2, — Direcțiunea decide nulificarea următoarelor acțiuni: 687—688, 863—868, 869—870, 871—872, 873—874, 875—876 și 877—886.

Dat din ședința plenară a Direcțiunii institutului de credit și economii „Ciacovana“, ținută la 31 Iulie st n. 1906.

Nr. 79 (1—1)

Direcțiunea.

Au apărut
„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

== Nr. 1. ==

Studii de contabilitate
(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de
Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

== Nr. 2. ==

Băncile Române
din
Transilvania și Ungaria

de
Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiu.

== Nr. 3 și 4. ==

Efectele publice

de
Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Se pot procura dela Administrația „Revistei Economice“, cele dintâiu à 50 fl. cea din urmă K 1.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comandă dela administrația „Revistei Economice“, cu prețul de 1 coroană.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

== membrilor din direcțiune ==

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

== comitetului de supraveghiere ==

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

== traduceri autorizate de ==

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comandă la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).